

הַלְבוֹת שְׁלוּחִין וְשִׁתְפִין פָּרָק ח

א. הַנּוֹתֵן בִּיצִים לְבַעַל הַתְּרַנְגּוּלִים לְהוֹשִׁיב הַתְּרַנְגּוּלִים עָלֶיהֶן עַד שֶׁיֵּצְאוּ הָאֲפֻרוֹחִים, וַיִּגְדֵּל אוֹתָן בַּעַל הַתְּרַנְגּוּלִים, וַיְהִי הָרוּחַ בִּינֵיהֶם צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת לוֹ שָׁכָרוֹ כְּפוּעֵל בָּטָל.

ב. וְכֵן הַשֵּׁם עֲגָלִים וְסִיחִים עַל הָרוּעָה לְהִיּוֹת מִתְעַסֵּק בָּהֶן עַד שֶׁיִּגְדְּלוּ, וְהַשָּׂכֵר לְאִמְצָע חַיֵּב לְהַעֲלוֹת לוֹ שָׁכָרוֹ כְּפוּעֵל בָּטָל בְּכָל יוֹם; וּמִגְדֵּלִין אוֹתָן עַד שֶׁיְהִיוּ הָעֲגָלִים בְּנֵי שְׁלוֹשׁ שָׁנִים, וְהַחֲמוֹר עַד שֶׁתִּהְיֶה טוֹעֵנָת. וְאִינוּ יָכוֹל לְמַכּוֹר שְׁלֹא מִדַּעַת חֲבֵרוֹ בְּתוֹךְ זְמַן זֶה. וְכֵן הַשֵּׁם בְּהֵמָה עַל הַמַּפְטָם לְהִיּוֹת מַפְטָם אוֹתָהּ, וְהַשָּׂכֵר לְאִמְצָע צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ שָׂכָר עֲמָלוֹ כְּפוּעֵל בָּטָל; וְאִם אָמַר לוֹ הָרִי הָרֹאשׁ אוֹ הָאֵלִיָּה שְׁלֹךְ בַּעֲמָלְךָ יִתֵּר עַל מַחְצִית הַשָּׂכָר, מִתֵּר. הֵיוּ לַמַּפְטָם בְּהֵמוֹת אַחֲרוֹת שֶׁמַּפְטָם אוֹתָם עִם זֶה הַשּׁוּמָה אֲצִלוֹ, וְכֵן אִם הֵיוּ לוֹ עֲגָלִים וְסִיחִין אַחֲרֵיהֶם אוֹ בִיצִים אַחֲרוֹת שְׁלוֹ הוֹאִיל וְהוּא מִתְעַסֵּק בְּשָׁלוֹ וּבְשִׁלְחָבְרוֹ אִפְלוֹ לֹא הָעֵלָה לוֹ אֶלָּא דָּבָר מוֹעֵט בְּכָל יְמֵי הַשְּׁתַּפּוֹת הַזֹּאת, דִּיּוֹ; וְחוֹלֵק בַּשָּׂכֵר בְּשׁוּוֹה. וְאִם הָיָה אָרִיסוֹ הוֹאִיל וְהוּא מְטַפֵּל בְּשָׁלוֹ וּבְשִׁלְבַּעַל הַשָּׂדֶה, אִינוּ צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת לוֹ כָּלוּם.

ג. הַשֵּׁם עֲגָלִים וְסִיחִין אוֹ הוֹשִׁיב תְּרַנְגּוּלִים אוֹ שֵׁם בְּהֵמָה עַל הַפְטָם לְמַחְצִית שָׂכָר, וְלֹא הָעֵלָה לוֹ שָׂכָר הָרִי דִּינוֹ כְּדִין הָעֵסֶק שְׁלֻמָּעוֹת: רוֹאִין בְּכֵמָה שָׁמוֹ הַבְּהֵמוֹת אוֹ הַבִּיצִים, וְכֵמָה הָרוּיָחוֹ; וְנוֹטֵל הַמִּתְעַסֵּק שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי הַשָּׂכָר. וְאִם הַפְסִידוֹ, מְשַׁלֵּם שְׁלִישׁ הַהֶפְסֵד.

ד. שְׁמִין פָּרָה וַחֲמוֹר וְכָל דָּבָר שֶׁדִּרְכוֹ לַעֲשׂוֹת וְלֹאכֹל, וַיְהִי הַשָּׂכֵר לְאִמְצָע בְּשׁוּוֹה: שְׁאָף עַל פִּי שְׁזָה מִתְעַסֵּק, הָרִי יֵשׁ לוֹ רוּחַ אַחֵר לַעֲצֻמוֹ בַּעֲבוּדַת הַבְּהֵמָה, שֶׁהָרִי שׁוֹכֵר אוֹתָהּ אוֹ עוֹבֵד בָּהּ, וְנִהְיָה בַּשָּׂכָרָה וּבַעֲבוּדָתָהּ. וְאִין שְׁמִין עֵגֶל עִם אָמוֹ, וְלֹא סִיחַ עִם אָמוֹ שֶׁהָעֵגֶל וְהַסִּיחַ אִינוּ עוֹשֶׂה כָּלוּם, וַיֵּשׁ בּוֹ עֵסֶק.

ה. הַשֵּׁם בְּהֵמָה לְחֲבֵרוֹ, עַד מְתֵי חַיֵּב לְהַטְפִּיל בָּהּ: בְּאַתּוֹנוֹת, שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ; וּבַגְּדָרוֹת, וְהֵן הַצֹּאן וְהַבָּקָר עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה חֹדֶשׁ. וְאִם בָּא לְחַלֵּק בְּתוֹךְ זְמַן זֶה חֲבֵרוֹ מְעַכֵּב עָלָיו, מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ סִתָּם.

ו. לְפִי שֶׁאִינוּ דוֹמָה טְפוּלָה שֶׁלִּשְׁנָה רִאשׁוֹנָה, שֶׁהוּא מְרַבֶּה וְהָרוּחַ מוֹעֵט שְׁאִינָה מִשְׁתַּמְנֵת בְּתַחֲלָה אֶלָּא בְּקֵשִׁי, לְטְפוּלָה שֶׁלִּשְׁנָה הָאַחֲרֶת, שֶׁהוּא מוֹעֵט וְהָרוּחַ מְרַבֶּה שֶׁהָרִי הִיא מִשְׁתַּמְנֵת הָרַבָּה וּמוֹסַפֵּת בְּכָל יוֹם; לְפִיכֵךְ מְעַכֵּב עָלָיו, עַד סוֹף שְׁנָה שְׁנִיָּה.

ז. יִלְדָּה הַבְּהֵמָה הַשּׁוּמָה אֲצִלוֹ, הָרִי הוֹלֵד מִכָּלֵל הָרוּחַ לְאִמְצָע. וּמִקּוֹם שְׁנֵהֲגוֹ לְגַדֵּל הוֹלְדוֹת, יִגְדְּלוּ וְאַחֵר כֶּךָ יִמְכְּרוּ. וּמִקּוֹם שְׁנֵהֲגוֹ שְׁלֹא לְגַדֵּל, חַיֵּב הַמִּתְעַסֵּק לְהַטְפִּיל בּוֹלְדוֹת בְּדָקָה שְׁלוֹשִׁים יוֹם וּבִגְסָה חֲמֵשִׁים יוֹם; וְחוֹלֵקִין.

ח. רָצָה לְהַטְפִּיל בָּהֶן יִתֵּר עַל זְמַן זֶה, שֵׁם אוֹתָן בְּפָנֵי שְׁלוֹשָׁה בָּיוֹם שְׁלוֹשִׁים וּבָיוֹם חֲמֵשִׁים. וְכָל שִׁירוּיָחוֹ אַחֵר כֶּךָ יִטֵּל הַמִּתְעַסֵּק שְׁלוֹשָׁה חֲלָקִים, וְחֲבֵרוֹ רִבִּיעַ הָרוּחַ: שֶׁהָרִי יֵשׁ לוֹ חֲצִי הוֹלֵד, וּמִפְּנֵי שֶׁנִּתְעַסֵּק בְּחֲצִי שֶׁלְחָבְרוֹ נוֹטֵל חֲצִי אוֹתוֹ הַחֲצִי; הָרִי שְׁלוֹשָׁה רְבָעִים. וְאִם לֹא הִתְנָה כֵּן בְּפָנֵי שְׁלוֹשָׁה הָרִי מְחַל, וְהוֹלְדוֹת בִּינֵיהֶן בְּשׁוּוֹה כְּמוֹת שֶׁהֵן.

ט. מִקּוֹם שְׁנֵהֲגוֹ לְהַעֲלוֹת שָׂכָר כְּתֵף לְמַעוֹת הָעֵסֶק מַעֲלִין, וַיְהִי

כָּל הַשָּׂכָר שֶׁנוּטֵל הַמִּתְעַסֵּק בַּשָּׂכָר שֶׁנוֹשֵׂא עַל כַּתְפוֹ בְּכָלֵל שָׂכָר
הַמַּעוֹת; וְכֵן אִם דֶּרֶכְךָ לְהַעֲלוֹת שָׂכָר הַבְּהֵמָה, מַעְלִין. מְקוֹם
שֶׁנִּהְיָ לְהַעֲלוֹת וְלָדוֹת בַּשָּׂכָר עֲמָלוֹ, מַעְלִין. וְכָל הַמִּתְעַסֵּק אוֹ
הַמִּשְׁתַּתֵּף סֵתֵם, לֹא יִשְׁנֶה מִמִּנְהַג הַמְּדִינָה.

י. רְאוּבֵן שֶׁהִיתָה לוֹ שָׂדֶה, וְהוֹרִיד שְׂמֵעוֹן לְתוֹכָהּ לְזָרְעָה אוֹ
לְנִטְעָה וּלְהוֹצִיא עָלֶיהָ הוֹצָאוֹת וּלְמַכּוֹר הַפְּרוֹת, וְכָל הַיֵּתֶר עַל
הַהוֹצָאָה יִהְיֶה בִּינֵיהֶם בֵּין שֶׁהִתְנוּ שִׁיחֲלָקוּ בְּשׂוּוֹה, בֵּין שֶׁהִתְנוּ
שִׁיטֵּל רְאוּבֵן יֵתֶר, בֵּין שֶׁהִיתָה הַהוֹצָאָה כָּלָה מִשְׁלֵרְאוּבֵן, בֵּין
שֶׁהִיתָה מִשְׁלֵשְׂמֵעוֹן כָּל זֶה מִתֵּר, וְאִין כָּאֵן אֲבָק רַבִּית. וְשְׂמֵעוֹן
הַמִּטְפֵּל בַּעֲבוּדַת הָאָרֶץ וּבַהוֹצָאָה וּבַמְכִירַת הַפְּרוֹת, הוּא הַנִּקְרָא
עָרִיס.

יא. עָרִיס אוֹמֵר לְמַחְצָה יִרְדְּתִי, וּבַעַל הַשָּׂדֶה אוֹמֵר לְשְׁלִישׁ
הוֹרְדְּתִי הוֹלְכִין אַחֵר מִנְהַג הַמְּדִינָה; וְזֶה שִׁטְעָן שְׁלֹא כְּמִנְהַג,
עָלִיו לְהָבִיא רְאִיָּה.

יב. בַּעַל שֶׁהוֹרִיד עָרִיסִין בְּנִכְסֵי אִשְׁתּוֹ, וּגְרָשָׁה אִם הָיָה הַבַּעַל
עָרִיס הוֹאִיל וְנִסְתַּלַּק בַּעַל, נִסְתַּלְקוּ הֵם, וְאִין לָהֶם מִן הַהוֹצָאָה,
אַלֵּא שְׁעוֹר הַשִּׁבְחָה וּבִשְׁבוּעָה. וְאִם אֵין הַבַּעַל עָרִיס עַל דַּעַת
הָאָרֶץ יִרְדּוּ, וְשָׁמִין לָהֶם כְּעָרִיס.

יג. הָאֲחִין אוֹ שְׂאֵר הַיּוֹרְשִׁין שְׁלֹא חָלְקוּ יִרְשֵׁת מוֹרִישָׁן, אֵלֹא
כָּלֵן מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהּ בִּיחַד הָרִי הֵן כְּשֶׁתַּפִּין לְכָל דָּבָר וּדְבָר.

יד. אֶחָד מִן הָאֲחִין אוֹ מִן הַשְּׁתַּפִּין שֶׁנִּפְּלָ לְאֲמָנוֹת הַמֶּלֶךְ, הָרוּחַ
לְאֲמָצֵעַ. חָלָה אֶחָד מֵהֶן, וְנִתְרַפָּא נִתְרַפָּא מִן הָאֲמָצֵעַ; וְאִם חָלָה
בְּפִשְׁיָעָה, כְּגוֹן שֶׁחָלַף בְּשִׁלְג, אוֹ בַחֲמָה בִּימֵי חֹם, עַד שֶׁחָלָה,
וְכֵן כָּל כִּיּוֹצָא בְּזֶה הָרִי זֶה מִתְרַפָּא מִשְׁלַעֲצָמוֹ.